

**Konferans eř Başkanı
Prof. Dr. Oktay Güvemli'nin
Konferansı Açış Konuşması(*)**

Bayanlar, baylar...

III. Balkanlar ve Ortadoğu lkeleri Muhasebe ve Muhasebe Tarihi Konferansı'nı, III. Luca Pacioli Muhasebe Tarihi Konferansı'na hepimiz hoş geldiniz. Muhasebede bir dönüm noktası yaratan Luca Pacioli adına konferansı daha önce İşpanya ve İtalya'da başlatan değerli dostlarımıza şukranlarımızı sunuyoruz. Onlar Pacioli konferansını daha önce İşpanya ve İtalya'da yaptılar. Üçüncüsünün İstanbul'da bizim konferansımız ile birlikte yapılmasına izin vermek nezaketinde bulundular. Konferansın eř başkanı İşpanya'dan Prof. Esteban Hernandez'dir. Kendisi mazereti dolaylısı ile gelemedi. Sizlere selam ve sevgilerini gönderdi.

Luca Pacioli'nin temsil ettiği Batı Akdeniz kültürünün Ortadoğu kayıt kültürü ile bir araya gelmesi, eşsiz bir tarihi armoni yaratmıştır. Bu konferansta tartışılacak bildiriler, Ortadoğu ve Batı Akdeniz kayıt kültürlerinin karşılıklı etkileşiminin ortaya konulması açısından fevkalade önemlidir ve muhasebe tarihi literatüründe önemli bir dönüm noktası oluşturacak niteliktedir. Konferans için 127'si yurt dışından olmak üzere toplam 216 bildiri kabul edilmiştir. Konferansa kayıt yaptırınların sayısı 34 ülkeden 600 dolayındadır.

Değerli konuklar, 10-15 yıl öncesinde, muhasebenin marjinal bir konusu olan muhasebe tarihi konusunda bu coğrafyada bu sayısal veriler ile konferans düzenleneceğini kaç kişi düşünebiliyordu. 10-15 Yıl önce dünyada muhasebe tarihi etkinlikleri vardı. Ama bu etkinlikler  – beş batı ülkesi arasında kalıyordu. Bu coğrafyada ise muhasebe tarihi etkinlikleri az sayıda bireyin çalışmaları ile sınırlı idi.

Gelinen bugünkü durumun, muhasebe tarihinde yeni ufuklar açıldığını, dünyanın yeni muhasebe tarihi bulguları ile tanışmasını sağladığı ortadadır. Bu aktiviteleri artırıarak devam ettirmek gerekiyor.

(*) Bu konuşma İngilizce yazılmıştır.

Türkiye’de ekip halinde çalışmalara 2000 yılında başladık. Batı ülkelerinde yapılan aktivitelere bu coğrafyanın kayıt kültürünü bildiriler ülkelerinde yapılan aktivitelere bu coğrafyanın kayıt kültürünü bildiriler halinde götürmekle işe giriştik. Katıldığımız aktivitelere, Amerika Birleşik Devletleri’nde bulunan Muhasebe Tarihçileri Akademisi yöneticilerinden ve özellikle Prof. Gary Previts’den ve arkadaşlarından büyük destek gördük. 2008 Yılında İstanbul’da 12. Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi’ni 55 ülkeden katılan 670 akademisyen ve araştırmacı ile birlikte yaptık. Bu dünya Kongresinde 240 bildiri tartışıldı. Peşinden 2. Balkanlar ve Ortadoğu Ülkeleri Muhasebe Tarihi Konferansını 2010 yılında İstanbul’da 185 bildiri ve 570 kişinin katılımı ile yaptık.

Bu aktivitelerimiz sırasında Orta Doğu ve Balkanların çok önemli muhasebe tarihi kaynakları ile karşılaştık. Bu topraklarda 1100 yıl boyunca devlet muhasebesinde kullanılan merdiven yöntemi ile ilgili bulgular bizi çok etkiledi. İstanbul’da Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde 50 milyona yakın muhasebe belgesi ile karşılaştık. Öteki arşiv ve müzelerdeki belgeler üzerinde de çalışmaya başladık. Yüzlerce bildiri hazırladık. Kitaplar yazdık. Dünya artık, Ortadoğu’nun büyük muhasebe kültürünü tanıyor. Bu bulguları muhasebe tarihinin daha ileri aşamalarına götürmek için çalışmalarımızı sürdürmemiz gerektiğini biliyoruz.

Çalışmalarımızı sadece Türkiye’deki arkadaşlarımızla birlikte yapmadık. Komşu ülkelerdeki arkadaşlarımız ile birlikte çalışmalar yaptık. Mısır’dan Prof. Shawki Farag, Romanya’dan Alexander Trifu ve Miruna Nachescu, Arnavutluk’tan Rezarta Perri, Yunanistan’dan Eleni Vrentzou, Azerbaycan’dan Anar Hatamov, Rusya’dan Viacheslav Sokolov ve Mikhail Kuter olmasa biz bu konferansı organize etmekte zorlanırdık. Eğer bir parça başarımız varsa onların sayesinde. Onlara ve adlarını sayarak burada zamanınızı almayacağım komşu ülkelerdeki arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Bu konferansın organizasyonunda, biraz önce sözünü ettiğim Akademinin başkanlarından ve yöneticilerinden destek aldık. Onlardan birçoğu şimdi burada. Amerika’dan Jim McKinney, Barbara Merino, Stephen Walker ve birçoğu buradalar. Onlara da teşekkür ediyorum ve hoş geldiniz diyorum.

Bu konferansı, Türkiye’den yirmiyi aşkın üniversitede görev yapan otuz dolayında akademisyen ile birlikte düzenledik. Bu binayı konferansımıza tahsis eden İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Mehmet Karaca ve İşletme Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Çalışır’a teşekkür ederiz.

Konferansımıza lütfedip gelen katılımcılara ve refakatçilere, bildiri sunanlara teşekkür ederiz. Hepinizi saygı ile selamlarım.

KIBRIS’TA TÜRK MUHASEBE DÜŞÜNÇESİNDE İLKLER- I

1878 Yılında İngilizlere adanın yönetimi devredilirken iki anlaşma yapılmış ve bu anlaşmalara İngiliz idaresinin Türklerin geleneksel kurumlarına dokunulmayacağı hükümleri yer almıştır. Vakıflar bu kurumlardan birisidir. Ve Kıbrıs adasında, Osmanlı döneminde çok sayıda vakıf vardır. Halen bu vakıfların, vakıf senetleri ve muhasebeleri ile ilgili binlerce örnek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inin arşivlerinde bulunmaktadır.

Şurası bir gerçektir ki, bir Türk – İslam sentezi olarak Anadolu’da ve Osmanlı topraklarında vakıf kurumunun yüzyıllar boyu yaşamasının altında, hukuksal yapısı kadar muhasebe kontrolüne verilen önem de etkili olmuştur. Ada yönetimi İngilizlere geçince, Osmanlı adaya merkezi muhasebede yetişmiş Mehmet efendiyi göndermiştir. Mehmet efendinin görevi, adadaki Osmanlı vakıflarının geleneksel yapılarını korumalarını sağlamak üzere İngilizler ile çalışmaktır. Mehmet efendi vakıflar ile İngilizler arasında fevkalade başarılı bir aracılık görevi yerine getirmiş ve yıllarca onlar ile birlikte çalışmıştır.

Mehmet efendinin başarılı bir şekilde görevini yaptığı, İngilizlerin çıkardıkları Official Journal’da vefat haberinin kendisinden övgü ile bahsedilerek yayınlanmış olmasından ve vakıfların varlıklarını başarı ile sürdürmelerinden anlaşılmaktadır.